

תקנון תוכנית הלימודים לתואר שני עם תזה

תוכנית הלימודים לתואר שני (M.Ed) עם תזה בניהול וארגון מערכות חינוך, נועדה להעמיק ולהרחיב את הלימודים בחוג ולאפשר התמחות בתחומים נוספים, בהתאם לנטיות התלמידים. כמו כן מטרת התוכנית להקנות הכשרה אקדמית מחקרית למתעדתים להיות מנהיגים במערכות חינוך, בדגש על אופק מחקרי לקראת לימודי התואר השלישי. עבודת התזה היא פרי מחקר מקורי המתבסס על חיבור מדעי מפורט. עבודת המחקר תשקף ידע, חשיבה מקורית, כושר ניתוח והבנה מחקרית, באמצעות שימוש כלי מחקר מדעיים מתאימים, שיבאו לידי ביטוי בעת הצגתם בהבעה בכתב אקדמית.

הנחיות לכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)

1. כללי

- 1.1 התקנון מנוסח בלשון זכר אך מתייחס לכל המינים.
- 1.2 התקנון מפרט את הנהלים וההנחיות לכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) בתוכנית לתואר שני עם תזה בניהול וארגון מערכות חינוך.
- 1.3 ייתכנו שינויים והתאמות על פי דרישות של תוכנית הלימודים. אלה יובאו לידיעת הסטודנטים ויהיו בבחינת תוספות מחייבות למסמך זה.

2. תנאי הקבלה (על תנאי) למסלול המחקרי – עם תזה

- 1 קבלה לתוכנית ללא תזה לתואר שני לעומדים בתנאי הקבלה (ובציון ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון ו-92 לפחות בקורסי הסמינריון בתואר הראשון).
- 2 המלצת המנחה האישי בסוף הסמסטר הראשון של שנה א' המעידה כי הסטודנט עומד בדרישות לכתיבת עבודת תזה ובציון ממוצע של 90 לפחות בקורסי סמסטר א' ואשרורה בתום שנה א'.
- 3 ציון ממוצע של 90 לפחות בקורסי שנה א' כולה ו-90 לפחות בקורסים מתודולוגיים וסמינריון.
- 4 קורסים שנה א': עד 11 ש"ש (22 נ"ז) כולל כלי מחקר מתקדמים וסמינריון.
- 5 הגשת הצעת מחקר בתום קורסי המחקר והסמינריון (סוף שנה א').
- 6 אישור הצעת המחקר ע"י ועדה מלווה בת שני חבר סגל ליבתי המומחים בתחום, בנוסף למנחה העבודה.
- 7 שנה ב': רישום למסלול תזה, עריכת המחקר וכתיבת העבודה בליווי המנחה וחברי הוועדה המלווה הנוספים.

3. סוג העבודה

העבודה הינה עבודה מחקרית: העבודה תכלול תשתית תיאורטית בזיקה לכלים מחקרניים מוכרים – כמותי, איכותני או משולב.

4. הוועדה המלווה

תוקם ועדה שתאשר עבודות תזה. הוועדה תמנה לפחות שני חברי סגל המומחים בתחום מינהל החינוך. הוועדה המלווה תתמקד בתחום האקדמי וסמכויותיה כדלקמן:

- 1) הוועדה תבדוק את מועמדותו של הסטודנט ותאשר בכתב את בקשתו ללמוד במסלול המחקרי.
- 2) הוועדה תאשר בכתב כי המנחה מתאים להדריך את הסטודנט בנושא המיועד לעבודתו.
- 3) הוועדה תאשר את הצעת המחקר לעבודת התזה או תדרוש תיקונים להצעה.
- 4) הוועדה תמנה את השופטים של עבודות המחקר (שלושה לפחות).

5. שלבי הכנת העבודה

5.1 המרצים הרשאים להנחות עבודות תזה

על המנחה של עבודת התזה להיות בדרגת מרצה בכיר ומעלה ובעל ניסיון מוכח במחקר בתחום.

5.2 התקשרות עם מנחה

- תחילתו של תהליך כתיבת העבודה בא לידי ביטוי בהתקשרות בין מנחה לסטודנט.
- 1) לקראת סוף סמסטר א' של שנת הלימודים הראשונה יוצגו לפני הסטודנטים המרצים הרשאים להנחות עבודות תזה וכן תחומי מחקרם.
 - 2) בסוף סמסטר א' יקיימו הסטודנטים שיחות עם המנחים כדי לבחון נושאים אפשריים לכתיבת העבודה.
 - 3) על הסטודנט לקבל את הסכמתו בכתב של המנחה (או המנחים) להנחיה.
 - 4) מנחה העבודה יחתום על טופס ההתקשרות ויעבירו לאישורה של הוועדה המלווה של התוכנית, לא יאוחר משלושה שבועות לאחר תחילת סמסטר ב' בשנת הלימודים ראשונה של הסטודנט בתואר. בטופס ההתקשרות יופיעו שם הסטודנט ושם המנחה וחתימותיהם, וכן תיאור קצר (טנטטיבי) של נושא העבודה.
 - 5) המנחה יאושר בכתב על-ידי הוועדה המלווה של התוכנית לתואר השני שבה לומד הסטודנט.
 - 6) אפשר לצרף מנחה נוסף שאינו מופיע ברשימת המנחים באישור מראש של הוועדה המלווה.

5.3 כתיבת הצעת המחקר

השלב השני בכתיבת התזה הוא הכנת הצעת המחקר:

- 1) במהלך סמסטר ב' ובחופשת הקיץ של שנת הלימודים הראשונה תתבצע כתיבת הצעת המחקר והגשתה בהתאם לוועדה המלווה.
- 2) ההצעה תהיה בהיקף של כעשרה עמודים מודפסים ברווח כפול, לא כולל רשימת המקורות.
- 3) ההצעה תוגש בשפה העברית. סטודנט הרוצה לכתוב באנגלית או בכל שפה אחרת, צריך לפנות בכתב לוועדה המלווה של התוכנית ולצרף את המלצת המנחה.
- 4) על ההצעה לכלול את המרכיבים האלה:

- פירוט מטרות המחקר וחשיבותו העיונית או המעשית
 - סקירת ספרות המציגה את הרקע התיאורטי והמחקרי לעבודה
 - פירוט ההקשר של המחקר
 - שאלות והשערות המחקר (אם ישנן) בהתאם לגישה המחקרית
 - מתודולוגיה: הגישה המחקרית, מערך המחקר, אוכלוסיית המחקר, כלי המחקר, הליך המחקר ממצאי המחקר
- (5) הצעת המחקר תוגש לחברי הוועדה המלווה בתוך שלושה חודשים מיום אישור טופס ההתקשרות.
- (6) הוועדה המלווה תשלח את ההצעה לבדיקה על ידי קוראים לפי שיקול דעתה
- (7) הקוראים יעבירו את חוות דעתם בכתב לא יאוחר מתום שלושה שבועות מתאריך קבלת ההצעה.
- (8) אם קוראי ההצעה ידרשו תיקונים או ידחו את ההצעה, הסטודנט יצרף להצעת המחקר המתוקנת מכתב המיועד לקוראי ההצעה ובו פירוט השינויים שהוא ביצע (או לא ביצע, לצד נימוקים להחלטתו שלא לתקן על-פי הצעות הקורא).
- (9) הוועדה המלווה של התוכנית תאשר את ההצעת המחקר.

5.4 כתיבת העבודה – דרישות מבנה ועיצוב

5.4.1 היקף העבודה

היקף העבודה לא יעלה על 85 עמודים, כולל תקציר בעברית ובאנגלית וכולל רשימה מקורות (לא כולל הנספחים).

5.4.2 שפת העבודה

- (1) העבודה תוגש בעברית. הוועדה המלווה של התוכנית רשאית לאשר כתיבה בשפה אחרת בהתאם לבקשת הסטודנט ובהסכמת המנחה.
- (2) אם אכן אושרה כתיבת העבודה באנגלית או בכל שפה אחרת, יתבקש הסטודנט לכתוב תקציר גם בעברית.

5.4.3 מבנה העבודה

העבודה תכלול את המרכיבים האלה:

- עמוד שער (חיצוני ופנימי).
- הקדמה
- תוכן עניינים
- תקציר בעברית (200-600 מילים)
- מבוא
- סקירת ספרות
- שאלות המחקר והשערות מחקר (במחקר אמפירי)
- מתודולוגיה
- הקשר המחקר מערך המחקר; כלי המחקר; היבטים איתיים למחקר
- ממצאי המחקר

- דיון
- סיכום
- רשימת מקורות (ביבליוגרפיה)
- נספחים
- תקציר באנגלית (Abstract) עד אלף מילים
- שער אחורי באנגלית (פנימי וחיצוני)

5.4.4 צורת ההגשה

יש להקפיד על דרישות אלה:

- הדפסה בצבע שחור על דפים לבנים בגודל A4
- רוחב שוליים: רגיל
- גופן: בעברית – David 12
- באנגלית – Times new roman 12
- רווחים בין השורות: שורה וחצי (1.5)
- הפרדה בין פסקאות: פסקה חדשה תתחיל בהזחה (Tab) של 1.2 ס"מ.
- כותרות: רמה 1 - גודל 14 מודגש (Bold)
- רמה 2 - גודל 12 מודגש (Bold)
- רמה 3 - גודל 12
- הטקסט יהיה מיושר לשני הצדדים.
- כל פרק יתחיל בעמוד חדש.
- המספור ימוקם באמצע תחתית העמוד.
- אין לתת מספרי עמודים בשער, בתודות ובתוכן העניינים. התקציר ימוספר בספרות רומיות. עמודי הביבליוגרפיה והנספחים ימוספרו בצורה רציפה כחלק מהעבודה.
- על שיטת הרישום הביבליוגרפי להיות אחידה לאורך כל העבודה. יש לנהוג על פי כללי ה - APA מהדורה 7. אם תיבחר שיטה אחרת לרישום ביבליוגרפי, יש להקפיד על אחידות השימוש בה.
- יש להקפיד על התאמה מלאה (דו-כיוונית) בין רשימת המקורות לאזכורים בגוף הטקסט.
- ברשימת המקורות יש לעשות שימוש ברווח בודד בתוך הפריט וברוח של 1.5 בין הפריטים.
- ברשימת המקורות יש להקפיד על עיצוב בפסקה תלויה.
- שער העבודה (בעברית ובאנגלית) יכלול את המרכיבים האלה: לוגו המכללה, שם הפקולטה, שם העבודה, תת-כותרת "עבודה לקראת התואר 'תואר שני מחקרי'", שם התוכנית שבמסגרתה נכתבה העבודה, שם הסטודנט ומספר הזהות, שם המנחה ותאריך ההגשה.

6. מערך עזר מתודולוגי לכתיבת עבודת המחקר

לצד המנחה המלווה את הסטודנט בעת כתיבת המחקר וביצועו, קיים גם מערך עזר הכולל קורסים ייעודיים לכתיבת עבודת תזה וכן ייעוץ מתודולוגי להליכי מחקר כמותיים ואיכותניים.

7. הגשת העבודה ואישורה

- 1) המועד האחרון להגשת עבודת התזה, לאחר שאושרה על-ידי המנחה, הוא עד תום שלוש שנים מתחילת הלימודים לתואר השני. סטודנט אשר ירצה להשלים את כתיבת העבודה לאחר מועד זה יוכל לעשות זאת רק באישור הוועדה המלווה ובכפוף לכללי המל"ג באשר לחוק ההתיישנות. דחיית מועד ההגשה של העבודה יגרור תשלום נוסף.
- 2) בתיאום עם המנחה יצורפו לעבודה שלושה עד חמישה שמות של שופטים אפשריים.

8. שמירה על כללי האתיקה במחקר

8.1 אתיקה באיסוף החומרים

- 1) בכל עבודה יש להקפיד על כללי האתיקה במחקר, ובייחוד על זכויות המשתתפים במחקר. משתתף זכאי להפסיק את השתתפותו במחקר בכל שלב, ויש לכבד את זכותו לאנונימיות.
- 2) כל עבודה אשר נתונה נאספים על תלמידים במערכת החינוך מחייבת פנייה לבקשת אישור מלשכת המדען הראשי של משרד החינוך. ההתנהלות מול משרד החינוך לצורך קבלת האישור למחקר תהיה באחריותו של הסטודנט. אין לבצע מחקר במערכת החינוך ללא אישור המדען הראשי במשרד החינוך ומנהל בית הספר בו נערך המחקר. ככלל, יש להקפיד על כללי האתיקה שנקבעו בידי המדען הראשי של משרד החינוך בכל הנוגע לביצוע מחקר במוסדות חינוך.
- 3) כל עבודה אשר נתונה נאספים על קטינים במסגרת מערכת החינוך או מחוצה לה, מחייבת פנייה כתובה להוריהם לצורך קבלת אישור. אין לבצע מחקר בקרב קטינים ללא אישור הוריהם.

8.2 אתיקה בכתיבה

- 1) עבודת המחקר תהיה עבודה מקורית של הסטודנט.
- 2) על הסטודנט להקפיד לציין את המקורות/ או שמוש בחומרים אחרים (ראו סעיף בהמשך) שעליהם הסתמך בעבודתו, כדי שלא לפגוע בזכויות יוצרים או בקניין רוחני של כותבים אחרים. ציון המקורות יעשה בהתאם לכללי הציטוט המקובלים בפרסומים המקצועיים של התחום או בהתאם לדרישות המקובלות בפקולטה. להלן תקציר הכללים:
 - כאשר מביעים רעיון שהופיע במקור ביבליוגרפי של אדם אחר, יש לציין את שם המחבר/ים ואת שנת פרסום המקור.
 - כאשר משלבים בעבודה ציטוט מדויק של מקור אחר, יש להקיפו במירכאות ולציין את שם המחבר, את שנת הפרסום ואת מספר העמוד שממנו נלקח הציטוט.
 - תרגום של מקור או חלק ממנו לשפה אחרת – דינו כציטוט. יש לכתוב את התרגום במירכאות ולציין את שם המחבר ואת שם המקור, בהתאם לכללי הציטוט.
 - כאשר משלבים בעבודה תמונות, צילומים, גרפים, סרטונים או כל חומר אחר שאינו פרי יצירת המחבר, יש לציין את שם היוצר ואת המקור שממנו נלקחו, בהתאם לכללי הציטוט.
- 3) אין לשלב בעבודה קטעים שנלקחו מעבודה של אדם אחר.
- 4) אין להציג עבודה שנכתבה בשלמותה על ידי אדם אחר כאילו היא של הכותב.
- 5) ניתן להיעזר בעורך לשוני במידת הצורך. מטרת העריכה היא לשפר את העבודה שנכתבה על ידי הסטודנט וללטשה, אך אין הכוונה לאפשר לאדם אחר שאינו הסטודנט עצמו, לנסח

- באופן שונה את העבודה כולה. אם הסכימו המנחה והסטודנט כי על העבודה לעבור עריכה לשונית, על הסטודנט להגיש למנחה את הנוסח המקורי של העבודה לצד הנוסח הערוך.
- 6) אין לשלב בעבודה חלקים מעבודה קודמת של הכותב, אלא אם המנחה אישר זאת.
- 7) אין לפרסם את העבודה או חלקים ממנה לפני שהיא נבדקה, אושרה וקיבלה ציון.
- 8) פרסום העבודה, או חלקים ממנה, לאחר שניתן עליה ציון, ייעשה אך ורק באזכור המכללה האקדמית חמדת כמסגרת הלימודים שבה נכתבה העבודה, ולצד ציון שם המנחה.

9. שיפוט וקביעת הציון

9.1 הליך השיפוט והקביעת ציון העבודה

1. הליכי השיפוט של עבודת התזה יהיו חסויים וירוכזו על-ידי ראש התוכנית.
2. התזה תיבדק על ידי שלושה שופטים לפחות (1. מנחה העבודה; 2. חבר סגל מהמכללה; 3. חבר סגל ממוסד אחר שהינו מומחה בשטח המחקר של התזה). כל הבדקים יהיו בדרגת מרצה בכיר ומעלה ובקיאם בתחום המחקר.
3. חוות הדעת של השופטים תועברנה אל הסטודנט בעילום שם. אם השופטים ציינו במפורש את הסכמתם לכך – אפשר להעביר את חוות הדעת גם שלא בעילום שם.
4. הערכת העבודה וקביעת הציון תיעשינה על פי הסעיפים המופיעים [בטופס המחוון לעבודת הגמר המחקרית](#).
5. אם השופטים או אחד מהם ידרשו תיקונים לא יינתן ציון לעבודת התזה. חוות הדעת תכלול פירוט של השינויים, התיקונים או ההשלמות הנדרשים לשם מתן ציון לעבודה. על הסטודנט יהיה לבצע את התיקונים בתוך חודש ימים מקבלת ההערכה והוא יצרף מכתב שבו יציין מה היו התיקונים שעשה ואילו תיקונים מוצעים לא נכללו בעבודה. מכתב זה יהיה חתום גם על ידי המנחה המאשר את העבודה המתוקנת ויצורף לעבודה המתוקנת לשיפוט חוזר. לאחר התיקונים יינתן ציון לעבודת התזה.
6. חוות דעת השופטים תינתן בתוך חודשיים ממועד העברת העבודה לשופט/ת וכחודש נוסף במידה ונדרשו תיקונים או השלמות.
7. הציון הסופי של התזה יהיה ממוצע ציוני השופטים : ציון המנחה (או המנחים) וציוני השופטים הנוספים.
8. בתום תהליך השיפוט לאחר קבלת ציון על העבודה נדרשת הגנה על התזה בפני המנחה, חברי הוועדה וראש התכנית, תוך התייחסות לשאלות המשתתפים.
9. ציון 'עובר' בעבודת תזה הוא 70 (ממוצע ציוני השופטים). ניתן לערער על הציון באמצעות פנייה לראש התוכנית וזאת עד חודש לאחר קבלת הציון.

9.2 טיפול בפער בין ציון המנחה וציון הקוראים

במקרה שיימצא פער העולה על 20 נקודות בין הציונים של המנחה והשופטים הנוספים, יופעל הנהל שלהלן :

- ראש התכנית ימנה קורא נוסף.
- הטיפול בפער יהיה רק במקרה שציונו של אחד משני הקוראים נמוך מציון המנחה.

- הטיפול יתבצע לפני פרסום הציון הסופי. במקרה של פער כמוגדר לעיל, ראש התכנית, שמקבל את הציונים מהקוראים והמנחה, יעדכן את ראש המערך האקדמי (או נציג המינהל האקדמי) בהמשך טיפולו בעניין.

9.3 קביעת ציון הלימודים בתואר השני

הציון המשוקלל בלימודי התואר השני במסלול עם תזה הוא שקלול ממוצע ציוני הקורסים – 60%, וציון עבודת התזה (כולל בחינת הגנה בע"פ) – 40%.